

Zápis z pracovní skupiny k SZP – Ekologické zemědělství

5.2.2021, od 10:00 on-line

Pracovní skupina se vzhledem k epidemiologickým opatřením uskutečnila formou on-line jednání na platformě MS Teams a připojilo se na ni 86 účastníků. Před jednáním byl registrovaným účastníkům zaslán podkladový materiál. Jednání vedl Ing. Pavel Sekáč, Ph.D., náměstek ministra pro řízení Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání a Ing. David Kuna, ředitel odboru environmentálních podpor PRV.

Cílem pracovní skupiny byla detailní technická diskuse, která má vést k dohodě na nastavení podmínek na národní úrovni, aby mohlo být návazně zahájeno vyjednávání Strategického plánu ČR s Evropskou komisí. Nicméně prezentovaný návrh nemusí být konečný, protože je nutné vyčkat na závěry jednání Trialogu a výsledný legislativní text nařízení. Spolu s tím bude dle možností zohledněna také rámcová pozice ČR, která obsahuje řadu postupů, jenž nejsou v návrhu legislativního balíčku Evropské komise obsaženy, a tedy nebyly zcela zapracovány do návrhů nastavení předložených za MZe k diskusi pracovní skupiny.

NM Pavel Sekáč zahájil jednání shrnutím aktuální situace v oblasti ekologického zemědělství (dále EZ) v návaznosti na Strategii pro biologickou rozmanitost, kterou je stanoven cíl pro členské státy – 25 % zemědělské půdy v režimu ekologického zemědělství. Vyjádřil nutnost zvýšit objem produkce, neboť nyní v režimu EZ převažují plochy s managementem na trvalých travních porostech.

ŘO David Kuna představil aktuální stav vyjednávání SZP, zejména informace k přechodnému období ve vztahu k EZ a víceletých závazků. Seznámil účastníky s rámcem Zelené dohody a oběma strategiemi představenými EK v květnu 2020 (Strategie od zemědělce ke spotřebiteli a Strategie v oblasti biologické rozmanitosti), právním rámcem a navrhovanými podmínkami intervence pro příští období SZP.

Prezentace byla po jednání zaslána všem účastníkům s nabídkou možnosti zasílat další připomínky a podněty.

Písemný záznam diskuse je pro přehlednost zestručněn, v případě potřeby je k dispozici videozáznam z jednání. Zápis je doplněn záznamem chatu.

Diskuze

NM Pavel Sekáč:

- Vzhledem k nutnosti naplnit ambiciózní cíl EU 25 % zemědělské půdy v režimu ekologického zemědělství, kdy Česká republika aktuálně plní na úrovni 15 %, je požadována dopadová studie. Jsou výrazné rozdíly mezi jednotlivými členskými státy a musí být zřejmé, jakými nástroji chce EU plnění cíle dosáhnout.
- Produkce EZ je především otázka motivace spotřebitele, za jakou cenu bude chtít produkty nakupovat. Je nutné věnovat pozornost i náležitě propagaci.

Kateřina Urbánková, PRO-BIO:

- Dosažení 25 % v EZ plochy nebo z produkce, není jenom otázka nastavení opatření, ale důležitá je otázka zpracování bio-potravin. Je nutné, aby podnik, který má preferenční kritéria na zpracování bio-potravin, opravdu zpracovával bio-potraviny po celou dobu závazku, alespoň určitým procentem. Je nutné dořešit i otázku odbytu, např. v rámci veřejného stravování.
- Pozitivně hodnotí zařazení brambor, které by měly být jednou ze stěžejních plodin na orné půdě, pomohou zvýšit procento produkce EZ a zároveň se dostanou ke koncovému spotřebiteli i ve veřejném stravování.
- V rámci welfare drůbeže a prasat (nepochybně i skotu) je možné zařadit opatření nad rámec legislativy pro EZ. Spotřebitel očekává od EZ v oblasti welfare nadstandard.
- Vstupy nových zemědělců do opatření EZ zpomaluje administrativa, která je vnímána jako náročná. Zejména je to patrné u ekologických zemědělců, kteří se zabývají výrobou bio-potravin a plnění podmínek pro uvedení na trh je administrativně i časově velmi náročné.
- Přezimování na orné půdě do 31.12. – raději definovat do „zasetí nové plodiny“, tedy i po začátku nového „dotačního“ roku. Je to důležité zejména z důvodu kontrol (zachycení pasoucích se zvířat systémem sentinel 1,2).
- Preferuje motivující nastavení sazeb pro ekologické zemědělce. Neměly by být v součtu nižší než v případě KZ.
- Více diskutovat podmínku souběhu EZ/KZ i mimo oblasti OPVZ. Prioritní je dostat do EZ ornou půdu. Velká družstva by mohla mít o vstup do EZ zájem, ale pro některé z nich není reálné řešit vstup založením jiné společnosti nebo rozdělením stávající. Zejména postupný přechod by pomohl využít potenciál velkých zemědělských společností. Nastavení pouze v OPVZ nebo na trvalých kulturách se jeví jako nedostatečné a je nutné souběh ekologie a konvence řešit.
- Souhlasí s ponecháním intenzity zatížení chovu hospodářských zvířat na 0,3 VDJ/ha, ale je třeba brát v úvahu, že v některých oblastech (nejenom CHKO) je obtížné docílit dostatečné krmivové základny.
- V otázce povinných školení upřednostňuje dobrovolná školení podle vlastního zájmu a s ohledem na zaměření ekologického zemědělce.
- Ekologické sady – návrh prokazování klouzavého průměru produkce za období 5 let. V meziřadí je vhodné uvažovat o možnosti pěstovat a zapravovat plodiny, které zlepšují stav půdy (strukturu, doplnění výživy). Problematicky je vnímán monitoring v ekologických sadech, zejména z důvodu chybějící povinnosti návazného opatření. Možnost zapravení biomasy, důležitá jako mulč v příkmeném pásu, omezuje růst plevele.
- Doporučuje zvážit možnost stanovení maximálního stáří jahodníku.
- V případě opatření *Ekologické zemědělství přispívající k biodiverzitě* považuje za důležité vyzdvihnout výhody, kromě zjednodušení administrace v případě odpočtů. Zajímá se o nepasenou stáj a porovnání stávajícího režimu a nově nastavovaného opatření z hlediska sazeb.
- Trávy a jeteloviny na orné půdě: je důležité, aby zůstala stávající výše sazeb jako u ostatních plodin. Například snížení sazeb u vojtěšky by znamenalo výraznou ekonomickou ztrátu podniků a mělo další dopad na ekonomiku mléka a dojnic.

NM Pavel Sekáč: Vítá souhlas s preferencí souběhu EZ/KZ v rámci jedné společnosti. Je důležité ošetřit systém kontrol a administrace a důrazně eliminovat případné účelové využití kombinaci EZ/KZ z důvodu produkce.

ŘO David Kuna:

- *V návaznosti na možné zařazení opatření nad rámec legislativy EZ v oblasti welfare zvířat pozval k účasti na jednání Pracovní skupiny k Dobrým životním podmínkám zvířat 19.2., kde by bylo možné některé návrhy podmínek prezentovat. Upozorňuje, že je třeba zohlednit i rizika šíření afrického moru prasat či ptačí chřipky.*
- *Co se týče otázky administrativní zátěže kontroly zpracování, podnět bude předán kolegům příslušného odboru.*
- *K zákazu pastvy zvířat na orné půdě po 31.12. bude třeba dále komunikovat, neboť v nařízení je uvedeno, že musí dojít ke sklizni a odvozu produkce, pak je možná pastva, nařízení ji nezakazuje.*
- *Poděkování za informace a připomínky k souběhu EZ a KZ, snahou MZe je zapojit kombinované farmy.*
- *V rámci zachování intenzity 0,3 VDJ/ha bude pravděpodobná úleva směřována do oblastí CHKO či národních parků, v ostatních částech republiky MZe preferuje intenzitu zachovat.*
- *Co se týče povinných školení, MZe uvítá i účast a spolupráci jednotlivých svazů tak, jak je tomu v případě opatření integrovaná produkce. Zde v průběhu pěti let prokazatelně došlo k eliminaci chybovosti (podávání žádostí, ohlášení). Zároveň jsou každoročně poskytovány aktuální informace z integrované produkce. V případě EZ by se jednalo o jediné školení za pětiletý závazek, volba témat je určitě k diskusi.*
- *K problematice sadů, zejména s ohledem na jejich rozdílné funkce, MZe považuje aktuálně nastavené minimální limity produkce - 5 tun/ha v případě intenzivních sadů a 1 t/ha v případě ostatních sadů, za odpovídající. Diskuze k meziřadí může být dále rozvíjena. Co se týče monitoringu a jeho vyhodnocování, s ohledem na IOR by měl monitoring předcházet nastaveným opatřením ochrany rostlin a z tohoto důvodu je považován za legitimní.*
- *Oddělení cenných travních porostů z EZ vycházelo čistě z administrativních důvodů a ze snahy zajistit zemědělcům, kteří mají souběh, co nejvčasnější vyplacení dotace. Nevýhodou při souběhu byla především administrativní závislost a provázanost kontrol. Co se týče finančních prostředků, výpočet je stejný i výše dotace. Nezáleží na tom, zda je management dražší. MZe na tomto přearování netrvá a je možné o tom dále diskutovat.*
- *Brambory byly přesunuty do zeleniny na základě ekonomiky a výše újmy, která se více blíží zelenině. Stejně tak v případě pícnin na orné půdě, kde se újma více blíží výpočtům u trav. Je rovněž možná další diskuze.*

Jan Štefl, ASZ ČR:

- *Strategické cíle EU vnímá jako splnitelné. Je důležité si uvědomit, že EU produkuje nadbytek zemědělských prvovýrobků ve všech komoditách. EZ má tak svůj prostor, nemá tak vysokou produkci, je příznivější pro krajinu a řešení klimatických změn.*
- *Větší plocha obhospodářovaná v režimu EZ bude znamenat pokles produkce a zlepšení situace zemědělských prvovýrobků z KZ.*
- *Na 600 000 ha jsou pěstována biopaliva, možná je vhodná úvaha o jiném využití těchto ploch, např. v EZ. EZ má především environmentální přínos. Zdůrazňuje nutnost motivační výše sazeb v EZ, sazby byly nastaveny před několika lety, ale od té doby se změnila cena práce, pachtů atd.*
- *Duální systém je možný, nevidí problém v založení další společnosti pro režim EZ. Zejména účetně považuje dvě společnosti, pro každý režim jednu společnost, za jednodušší variantu.*
- *Preferuje snížení intenzity na 0,2 VDJ/ha i mimo chráněná území. Důvodem je obtížné zajištění krmivové základny v neúrodných oblastech (např. v horských a podhorských oblastech) i s ohledem na klimatické podmínky.*

NM Pavel Sekáč: Zdůraznil důležitost opatření Ekologické zemědělství. Vyzval ekologické producenty ke sdělení problémů a námětů ke zlepšení. MZe je připraveno diskutovat o nastavení opatření Ekologické zemědělství a duálního systému.

ŘO David Kuna: Co se týče sazeb, v rámci EU jsou určité principy výpočtu újmy, je porovnáváno EZ vůči KZ, je zde možnost transakčních nákladů při přechodu na EZ. Do újmy je započítáván i nákup sena a přesun hmot. Výpočty jsou zpracovávány na základě časových řad a statistik.

Roman Chaloupka, OUČR:

- Vítá možnost duálního systému v rámci jedné společnosti (pod jedním IČ). Mohlo by to navýšit plochu ekologických sadů.
- Velkým problémem je dosažení bezchybného vzhledu ovoce (odolnost vůči skládkovým chorobám), což je problémem i velkých zahraničních producentů např. Itálie. Je však třeba využít potenciál ve zpracování ekologické produkce tam, kde není vzhled prioritní (např. sušení, moštování, cider).
- Jako problém dále vnímá, že v ČR je cca 3000 ha ekologických sadů, ale často jsou intenzivní sady v EZ chápány jako „bezzásahové“, tedy spíše jako krajnotvorné sady. Ale technologie je u intenzivních sadů v EZ obdobná jako v integrované produkci, rozdílné je portfolio pesticidů. Problém je hnojení, kdy není možné přesně řídit dávkování živin. Zkušenosti ze zahraničí potvrzují, že optimální pro management je blok 10 ha sadů na jeden podnik, především vzhledem k náročnějšímu managementu ochrany. Důležitá je pojezdnost v meziřadí, protože z důvodu ochranných zásahů jsou pojezdy v sadu v režimu EZ častější.
- Je nezbytné od sebe jednoznačně odlišit ekologické sady, kde je určité možné docílit limitních hodnot produkce, a krajnotvorné sady, kde je prioritní přínos pro krajinu a biodiverzitu a produkce je druhořadá.
- Uvádí, že chybí dostatečná informovanost některých pěstitelů a vnímá nezáměr některých subjektů o informace o technologiích, odrůdách atd., což se dále odráží na výši produkce.
- Nesouhlasí s tím, že není možné dosáhnout minimálních výnosových limitů u intenzivních sadů. Limitů není možné dosáhnout u krajnotvorných sadů, které mají plnit jinou funkci. Nutné je správné zařazení sadu.

NM Pavel Sekáč: Děkuje za postřehy OUČR. Potvrzuje, že u některých subjektů chyběla motivace generovat produkci ze sadů zařazených v režimu EZ. Uvítá proto pomoc při optimalizaci nastavení titulu, aby hektary zařazené v režimu EZ generovaly adekvátní produkci.

ŘO David Kuna: Souhlasí s problémem skládkových chorob a doporučuje do budoucna řešit na výzkumné úrovni.

Leoš Říha, AK ČR:

- Požadavek na dopadovou studii Strategii. Považuje za důležité vědět, jak se budou dosažené cíle promítat do cen potravin. Je nutné sledovat i vývoj ploch v EZ u všech členských států v EU. Je nutné znát minimální produkci u všech opatření.
- Souhlasí se zatížením 0,3 VDJ/ha, po dobu 4 měsíců v roce (vhodnější než prokazovat produkci z TTP). Za důležité považuje, jakým způsobem budou započítávány koně, a to nejenom v ČR, ale i v ostatních členských státech, např. Německu.
- Uvítá větší operativnost při souběhu EZ a KZ.
- Požadavek na zaslání podkladových materiálů alespoň o den dříve.

ŘO David Kuna:

- *Sledování ploch v EZ v ČR i ostatních státech probíhá.*

- Co se týče intenzity 0,3 VDJ/ha (zaznělo i od paní Dubravské): Z provedené analýzy vyplynulo, že 6,5 % zemědělců vykazuje pouze koně, čímž naplňují intenzitu 0,3 VDJ/ha. Jedná se o cca 250 EZ žadatelů.
- Podkladové materiály procházejí schvalovacím procesem. Nejprve jsou představeny a prodiskutovány na poradě vedení (probíhá v úterý). Bezprostředně po jejich schválení jsou rozesílány účastníkům.

Jiří Michalisko, Asociace chovatelů jelenovitých:

Dotaz, zda a jakým způsobem dojde ke změnám v evidenci a zařazení jelenovitých ve farmových chovech. Z hlediska naplnění objemu produkce v EZ, která směřuje ke koncovému spotřebiteli, by zařazení jelenovitých mohlo výrazně přispět.

NM Pavel Sekáč: Evidenci a zařazení jelenovitých bude věnována pozornost, aktuálně je tato problematika řešena i v jiných oblastech.

Kateřina Urbánková, PRO-BIO – reakce na předřečníky:

- Souběh EZ/KZ v odděleném režimu (2 společnosti) může v případě velkých zemědělských podniků přinést větší administrativní zátěž a nepochybně i vícenáklady. Duální systém tzv. pod jedním IČ může mít výhody z hlediska KNM. Kontrola může proběhnout jak v rámci konvenční, tak ekologické jednotky, což naopak může přispět k větší transparentnosti.
- Motivace spotřebitelů je velmi různorodá. U některých převažuje zájem o animal welfare (vč. porážek a transportu zvířat), podmínky chovaných zvířat jsou pro některé spotřebitele hlavní prioritou, významnou roli hraje i příspěvek k biodiverzitě.
- Je důležité zaměřit se i na poradenství v oblasti EZ, které se ve stávajícím programovém období nepodařilo zahájit.
- Potenciál EZ spatřuje nejenom ve vlastním nastavení ekologického zemědělství, ale i v navazujících opatřeních, zejména ve zpracování biopotravin, zpracování vlastních produktů družstvy (např. mléka), zkrácení dodavatelských řetězců, biopotraviny ve veřejném stravování.
- Co se týče srovnávání členských států v oblasti EZ, měli bychom se srovnávat s nejbližšími sousedními státy, Německem či Rakouskem.

ŘO David Kuna: V případě přechodu na EZ jsou započítávány transakční náklady, dodatečné náklady spojené s přechodem a je počítáno s tím, že újma je vyšší. To je určitou motivací pro přechod do EZ.

Jarmila Dubravská, EHSV:

- Souhlasí se zachováním zatížení 0,3 VDJ/ha. Tuto intenzitu považuje za minimum, protože pasená zvířata by měla být součástí potravinového řetězce, který směřuje ke koncovému spotřebiteli. Z tohoto pohledu by koně měli být z produkce vyloučeni. Welfare zvířat je součástí EZ a je zaváděno i v jednotlivých chovech v KZ. EZ by nemělo znamenat extenzivní chov koní, o které se nikdo nestará, ale systém s chovem hospodářských zvířat, která jsou využitelná pro koncového spotřebitele. Ceny bioprodukce jsou vyšší, ale nejsou využity všechny možnosti. Stává se, že produkty z EZ se nedostanou ke spotřebiteli včas.
- Zvýšení ploch v režimu EZ neznamená umožnění zvýšení ploch KZ a zvýšení cen produktů z KZ. Např. aktuálně produkujeme méně brambor, dříve 110 000 ha, nyní 23 - 24 000 ha, což znamená, že produkujeme 600 000 t, dovážíme 190 000 t a dalších 120 000 t je dovezeno ve výrobcích.

Zvýšení ploch v EZ nebude nutně znamenat uvolnění trhu pro KZ, ale budou se zvyšovat dovozy a odrazí se to na cenách.

- Pokud chceme šetřit krajinu a využívat živiny z ekologicky chovaných hospodářských zvířat, tak se tato zvířata v podobě kvalitního masa musí dostat do potravinového řetězce.

Jan Ulrich, ZS ČR:

- EZ má dva cíle, příspěvek pro krajinu, ale také produkci potravin v kvalitě BIO. Je třeba využít „měkkých nástrojů“, jakými jsou poradenství, marketing či sdružování producentů v EZ. EZ v Programu rozvoje venkova je nejdůležitějším nástrojem. Je dlouhodobě designováno vzhledem k výměře, je možné popsat minimální produkci ve vztahu k 1 ha a plodině. Je zde velký potenciál pro krátké dodavatelské řetězce, prodeje ze dvora a je důležité soustředit se na regionalitu. Ročně jde na opatření EZ 1,5 až 1,7 mld. Kč a tlak na efektivní využití dotace je pochopitelný. Možná by byla i diverzifikace sazeb. Ten, kdo by měl environmentální přínos, by měl stanovenou jednu výši sazby. Kdo by navíc splňoval minimální produkci, měl by sazbu vyšší. Na minimální produkci bychom neměli rezignovat.
- Co se týče souběhu EZ/KZ, preference je spíše v rámci jedné společnosti a raději postupného přechodu od OPVZ, trvalých kultur atd., lze si ale představit i širší flexibilnější model.

Jan Štefl, ASZ ČR:

- Nesouhlasí se stanovováním limitu minimální produkce. V rámci WTO a v rámci SZP má být dotace oddělena od produkce v KZ i EZ, protože přínos pro krajinu je v něčem jiném a ceny zemědělské prvovýroby je třeba nechat volnému trhu.
- Nesouhlasí s případným vyjmutím koní z eko-produkce.
- Problém českého zemědělství není v produkci zemědělských prvovýrobků, ale zpracovatelský průmysl nedostatečně reaguje na nové technologie a kvalitu zpracování. Ekologičtí zemědělci dodávají produkty do zahraničí za vyšší cenu. Je třeba podpořit regionální zpracovatele a zkrátit dodavatelské řetězce.
- EZ zemědělec dostává pouze o 2 500 Kč navíc na OTP než v KZ. Nepoužívá konvenční POR a průmyslová hnojiva, což představuje 1,5 t na tom, co je vyprodukováno, je to spíše kompenzace. Podobně je tomu i v případě produkce krmného obilí na orné půdě. Je třeba oddělit produkci od environmentálního přínosu EZ.

NM Pavel Sekáč: Nelze se ztotožnit s oddělením ekologického zemědělství od produkce. Na jedné straně je třeba chápat plochu v EZ jako plochu s plněním závazku pro životní prostředí, ale na straně druhé je nutné vnímat, že za veřejné prostředky, kterými je EZ podporováno, spotřebitel oprávněně očekává výstupy v podobě produkce (ovoce, zeleniny, atd.).

Václav Hlaváček, Regionální AK:

- Oceňuje pragmatický přístup MZe k problematice Ekologického zemědělství.
- Souhlasí s paní Urbánkovou v otázce zpracovatelských kapacit a odbytu na domácím trhu, i ve věci postupného přechodu velkých zemědělských farem na ekologické zemědělství či souběhu.
- Je třeba dále diskutovat otázku krajinnotvorných sadů, intenzivních sadů v EZ, agrolesnictví.
- Je potřeba vyvíjet tlak na EK ve věci dodání dopadové studie, zejména pro oprávněnost požadavku na 25 % zemědělské půdy v režimu EZ.

NM Jiří Šír:

- Aktuálně je snaha o diskusi s EK o hlavních prvcích našeho Strategického plánu SZP, ke které budou využity i výstupy z jednání těchto pracovních skupin, které plně odpovídají požadavku EK na konzultace se zainteresovanými stranami. Osobně souhlasí s motivací velkých podniků ke vstupu do EZ tak, jak zaznělo v příspěvcích, ale zároveň upozorňuje na současnou politiku EP. Považuje proto za vhodné, aby PRO-BIO oslovilo dopisem europoslance, aby snahou o zastropování nebyly ohroženy velké podniky, které mohou přispět k plnění cílů strategií včetně cílů ploch začleněných v režimu EZ.
- MZe má na starosti navyšování soběstačnosti v rámci rezortní strategie, týká se EZ i KZ. Upozorňuje, že v rámci WTO nelze hovořit o volném trhu. Volný trh může být pouze na základě dohody EU o volném obchodu, ale i tak je tam celá řada administrativních bariér, kvůli kterým evropští producenti obtížně vyváží do třetích zemí. Je třeba si také uvědomit, že EU je největším dovozcem biopotravin.
- O studii dopadu bylo žádáno i na úrovni pana ministra, ale zatím nebyla dodána. Je potřeba pracovat v nastavení Strategického plánu i bez této dopadové studie, či v případě jejího opožděného dodání.

Martina Tampierová, Komora poradců:

- Dotaz na studii či analýzu, kolik ha v OPVZ by mohlo být zařazeno. K dosažení 25 % chybí ještě 340 000 ha, což nelze naplnit pouze OPVZ. Připojuje se k možnosti duálního systému s možností zařadit méně produkční ornou půdu.
- Přiklání se k oddělení ploch v EZ, které by měly pouze environmentální účel a těch, které by navíc plnily minimální produkci. Souhlasí s návrhem dvou sazeb.
- Upozorňuje na problém uzavřených pachtovních smluv, pokud by při souběhu EZ/KZ bylo nutné rozdělení na dvě společnosti.
- Podpora prodeje zástavových telat z důvodu ekonomiky. Druhotně je tím ovlivněn i stav půdy, který lze rychleji zlepšit.

ŘO David Kuna: Současný návrh Strategického plánu do roku 2027 počítá se zařazením ploch do výše 22 % zemědělské půdy obhospodařované v režimu EZ. Cíl 25 % zařazených ploch se vztahuje k roku 2030. V OPVZ je současně přes 200 tis. ha orné půdy a přes 66 tis. ha travních porostů.

Jiří Michalisko, Asociace chovatelů jelenovitých:

Dotaz na možnou kombinaci agrolesnictví a ekologického zemědělství.

Reakce MZe: Předpokládá se kombinovatelnost ekologického zemědělství s dalšími intervencemi. Agrolesnictví je jednou z možností. Vzhledem k tomu, že aktuálně jsou nastavovány podmínky jednotlivých intervencí, bude kombinovatelnost finalizována v návaznosti na diskuse a doporučení EK.

Jan Štefl, ASZ ČR:

- Nechce, aby byl vytvořen dojem bezpracného příjmu dotace. Dotace jsou směřovány na ekologický přínos EZ. Ale je třeba nepožadovat minimální produkci.
- V případě WTO se pracuje směrem k odbourávání bariér. EU je dovozcem biopotravin, ale i vývozcem zemědělských produktů. Zdůrazňuje potřebu zpracování potravin na regionální úrovni.

NM Pavel Sekáč: Oceňuje účast všech v diskusi. MZe má povinnost reagovat na požadavek spotřebitele po produkci EZ (ovoce, zelenina).

Petra Müllerová, Evropský parlament:

Potvrzuje žádost na dopadovou studii Strategie From Farm to Fork. Existuje interní analýza na základě dostupných statistických údajů (pesticidy, EZ). V případě nastavování závazné legislativy na základě Strategie, budou vyhotoveny externí dopadové studie.

Kateřina Urbánková, PRO-BIO:

- Požadavek na dostupné biopotraviny tuzemské provenience je legitimní. Srovnání s prodejem např. v Německu, kdy mléčné výrobky pocházejí z certifikovaných farem.
- Navýšení ploch pro EZ k produkci zeleniny komplikuje nedostupnost technologií. Je zde velký objem ruční práce. Odpovědí je i precizní zemědělství, ale jsou potřeba investice.

NM Pavel Sekáč: Nabízí možnost výzkumu v této oblasti (mechanizace, technologie), vyzývá účastníky k podání námětů pro výzkum či identifikaci problémů.

Martina Tampierová, Komora poradců:

Souhlasí s názorem, že je nutné ukázat, kam směřují prostředky. Upozorňuje na disproporci mezi koeficientem u zástavového telete a u vykrmovaného telete. Pokud je prodáno zástavové tele, nemělo by být zahrnuto do produkce, protože se nejedná o finální zpracování.

NM Jiří Šír:

Upozorňuje, že poskytnutí dopadových studií závisí na rozhodnutí EK. Pokud nejsou dostupné externí, vědecké dopadové studie, je potřeba dále žádat i interní analýzy.

David Brož, SMA:

Vyjadřuje obavu z kontaminace podpovrchových vod mědi v případě zařazování větších ploch do opatření EZ, a proto je třeba požadovat dopadové studie navržených Strategii.

Kateřina Urbánková, PRO-BIO:

Aktuálně probíhají na celoevropské úrovni výzkumné projekty na náhradu mědi v ekologickém zemědělství. Zatím nejsou k dispozici výstupy.

ŘO David Kuna: Aktuálně jsou řešeny legislativní návrhy EU k omezení použití mědi, což je to do jisté míry kontradikcí k požadavku na zvyšování ploch obhospodařovaných v režimu EZ.

Václav Hlaváček, Regionální AK:

Zdůrazňuje potřebu vypracování a poskytnutí dopadové studie.

Petra Müllerová, Evropský parlament:

Potvrzuje, že pokud existuje interní analýza a zhodnocení vycházející ze statistik, mělo by být zveřejněno. Doposud EK odpověděla dopisem, že se jedná pouze o pracovní dokument, a proto nemůže být zveřejněn. Zemědělský výbor rovněž opakovaně žádá o zveřejnění analýz.

Martin Rexa, Hnutí DUHA:

- V návaznosti na navýšení ploch upozorňuje, že od roku 2011 se zvýšila plocha o 60 000 ha a nyní je to cca 300 000 ha za kratší období. Jde o synergii nástrojů – poradenství, výzkum, zajištění poptávky v rámci veřejného stravování atd. V čem návrh současných intervencí reaguje na potřebu navýšení ploch.
- Kdy bude dostupný Akční plán ekologického zemědělství.
- Podporuje myšlenku postupného přechodu větších podniků do EZ v rámci pětiletého závazku i s případným poradenstvím, aby byla zajištěna dostatečná motivace a minimalizovány ztráty.

ŘO David Kuna:

- *Od roku 2015 byla zavedena podmínka nesouběhu, což do značné míry zpomalilo nárůst ploch obhospodařovaných v režimu EZ. Snahou MZe pro příští programové období (do konce roku 2027) je tento souběh umožnit a docílit zařazení 22 % zemědělské půdy v režimu EZ.*
- *Akční plán ekologického zemědělství na období 21 - 27 prošel vnitřním připomínkovým řízením a po vypořádání všech připomínek bude pravděpodobně zveřejněn.*
- *V porovnání se současným obdobím nový návrh umožňuje souběh EZ a KZ a rozvolňuje některé podmínky, aby přechod k EZ mohl být postupný. Je změněn i koncept (např. brambory v rámci zeleniny).*

Tomáš Kopta, MENDELU:

- Zelenina patří mezi nejdůležitější produkční systémy, ale biozeleniny je minimum. Problém vidí především v nastavení sazeb, kdy technologicky je produkce EZ ve srovnání s IP náročnější, ale rozdíl v sazbách není dostatečně motivující. Podobně i v produkci vinné révy, kde je zařazeno pouze 900 ha v EZ.
- Podporuje možnost výzkumu v oblasti EZ, zejména technologií.

Kateřina Urbánková, PRO-BIO:

- Ve výzkumu je potřeba se zaměřit na projekty, které by byly cíleny na oblast ekologického zemědělství a ve svém nastavení reflektovaly potřeby zemědělské praxe (jak už bylo zmíněno např. v oblasti pěstování zeleniny). Náměty budou zaslány.
- Co se týče sazeb, jedna věc jsou sazby na základě vypočítané újmy, a druhá je procento kompenzace újmy, která vzniká. Týká se zejména zeleniny, kdy pěstitelé vstupují do dotačního titulu kvůli poptávce spotřebitelů.

NM Pavel Sekáč: Výše sazeb bude závislá na dalším vyjednávání s EK a případných požadavcích na doplnění navrhovaných intervencí. Co se týče výzkumu, závisí především na kvalitě projektu a jeho relevantnosti k potřebám resortu. Znovu vyzývá k zaslání námětů a požadavků na výzkum, aby bylo možné je zahrnout do cílovosti v rámci projektů NAZV.

ŘO David Kuna: Rozdíl mezi integrovanou produkcí a ekologickým zemědělstvím je např. v případě révy vinné možnost volby mezi základním a nadstavbovým titulem, který je určitým mezistupněm v přechodu na EZ. Zároveň nařízení umožňuje v rámci pětiletého závazku přechod z integrované produkce do EZ.

Chat:

Milan Boleslav, Svaz marginálních oblastí: Pan náměstek Sekáč velmi jednoduše a přesně popsal disproporci mezi velikostí ploch a objemem produkce v ČR. Zejména "anomálii" velikostí ploch TTP. Paradoxně díky velké ploše TTP v RZ jsme nyní mnohem blíže ke splnění cíle 25 % v roce 2030 než zbytek EU. Ekologie na orné vázne, protože se prostě za současné úrovně podpory nevyplácí. Pokud ji dostatečně podpoříme, bude to mít na orné velký pozitivní enviromentální přínos. Ale co s neprodejnou EZ produkcí při současné nízké koupěschopné poptávce? Budeme také dotovat ceny, aby se produkce prodala? Myslím, že se otázka EZ v současné době v ČR přeceňuje a zároveň enviromentální přínos EZ hospodaření, který pomůže řešit současné palčivé problémy nadměrné intenzity hospodaření, podceňuje, EZ také neříká, jaký podíl environmentu a produkce má vytčený cíl 25% EZ obsahovat.

Dita Michaličková, Společnost pro zvířata: Dobrý den, děkuji paní Urbánkové za zmínění welfare zvířat. Kromě všeho známého (klece pro prasnice, kastrace prasat, obohacení prostředí....) je veliký problém export zvířat z ČR: i zvířata z EZ podstupují dlouhotrvající transporty nejen do vzdálených zemí EU, ale i na jiné kontinenty. Utrpení zvířat je enormní. V zemích mimo EU, pokud jsou to země rozvojové a převážně muslimské (kam zvířata z EU směřují nejvíce), jsou porážena naprosto v rozporu s leg. EU a celé zacházení se zvířaty je velice hrubé. Navíc, soud EU vydal rozhodnutí, že nařízení k ochraně zvířat během přepravy platí do místa určení, tj. i mimo EU, ale nelze zajistit toto plnění, proto je třeba export do zemí mimo EU zcela zastavit, vyvážet tam maso, jatečné půlky apod. a EZ by mělo jít příkladem a tuto podmínku aplikovat. Nejlépe jít i dále a exporty dobytka v délce na 8h zcela zakázat a podporovat porážení zvířat přímo v ČR. Dita Michaličková Společnost pro zvířata www.stoptransport.cz

Jarmila Dubravská, EHSV: Dobrý den, toto je nereálné: zakázat export do zemí mimo EU, vyvážet tam maso, jatečné půlky apod. a EZ by mělo jít příkladem a tuto podmínku aplikovat. Tato pracovní skupina je dnes o Ekologickém zemědělství, ne o welfare.

Dita Michaličková, Společnost pro zvířata: Je dobré si uvědomit a připomínat, že v EZ jsou chována zvířata, bio chovatelé z nich profitují, užívají je ke svému podnikání. Z hlediska obchodování s nimi je se zvířaty z EZ zacházeno stejně jako v konvenci, proto můj příspěvek. Exportovat zvířata, obchodovat s nimi do zemí vzdálených několik dní cesty a dokonce do sev. Afriky a na Blízký východ nemá s ekologií, trvalou udržitelností a humánnějším vztahem ke zvířatům (což se v EZ uvádí jako argument pro veřejnost) nic společného, na tom se jistě můžeme shodnout.

Jiří Lehejček, ČTPEZ: Dobrý den, za ČTPEZ podporuji výstup paní Urbánkové i pana Štefla. Pojdme se místo tlaku na zvyšování podílu EZ v jiných státech soustředit hlavně na to, abychom cíle 25 % dosáhli my sami. Máme nyní v rukách silný nástroj nové SZP a pokud jej nevyužijeme, ztratíme další příležitost, jak řešit neutěšený stav české půdy a krajiny.

Jakub Houška, VÚKOZ: V souvislosti s deklarovaným propojením EZ s tituly pro podpory biodiverzity se chci zeptat, zda se počítá s provázaností na titul agrolesnictví.

Reakce MZe: Předpokládá se kombinovatelnost ekologického zemědělství s dalšími intervencemi. Agrolesnictví je jednou z možností. Vzhledem k tomu, že aktuálně jsou nastavovány podmínky jednotlivých intervencí, bude kombinovatelnost finalizována v návaznosti na diskuse a doporučení EK.

Urbánková Kateřina, PRO-BIO: S minimální produkcí také nemůžeme souhlasit, mimo jiné i z důvodu administrativních.

Milan Boleslav, Svaz marginálních oblastí: Povinná minimální produkce je nesmysl a další zbytečná administrativa.

Jarmila Dubravská, EHSV: WTO je světová obchodní organizace. A cílem ekologie je i produkce.

Klejzar Tomáš, PRO-BIO: Dobrý den, důrazně podporuji názor paní Urbánkové v souvislosti s navrhovaným převedením víceletých pícnin do stejné skupiny s trávami na orné půdě. Jsem přesvědčen o tom, že by měly víceleté pícniny, jako jsou jeteloviny a jetelotrávy s převahou jetelovin, zůstat v kategorii "ostatní plodiny". Jeteloviny jsou velmi prospěšné z hlediska přívodu živin do půdy, zejména dusíku, a zlepšování struktury vododržnosti půdy. Velký význam mají např. v podnicích produkujících bio mléko, kde jsou jeteloviny na orné půdě ideálním a možná jediným zdrojem dusíkatých látek v krmné dávce. Pokud budou jeteloviny v kategorii společně s trávami, logicky dojde ke snížení sazby dotace na plochu s jetelovinami. Co se týče LPIS, plodina jetelovina by měla zůstat v kategorii R, jak je tomu dnes. NE ji převádět do kategorie G, což jsou trávy na orné půdě. Děkuji. Tomáš Klejzar, Svaz PRO-BIO

Reakce MZE: Na základě ekonomiky pěstování a výše újmy, se pícniny na orné půdě více blíží výpočtům u trav na orné půdě. Plodina by zůstala v kultuře R. Je rovněž možná další diskuze.

Jarmila Dubravská, EHSV: Pane náměstků, máte plnou pravdu, musí být i produkce. Jsou to za veřejné peníze veřejné statky. V zahraničí taková diskuze není.

Novotná, AGRO - Měřín – IZPP: Podporujeme a ztotožňujeme se s tím, že EZ za veřejné prostředky musí vykazovat produkci, jak je to obvyklé ve vyspělých zemích (Rakousko, Německo).

Milan Boleslav, Svaz marginálních oblastí: Moc prosíme o úpravu termínů ponechání letní varianty meziplodin na orné půdě EZ. Termín pro ponechání porostu zlepšující plodiny je nyní 24.9., což je velmi pozdě v klimatické změně (suchá jara), kdy se podniky snaží vše zasít na podzim a nastává velká pracovní špička i boření agrotechnických termínů, pokud plochu do 24.9. blokuje meziplodina. Např. i podsevy se musí zakládat již v průběhu září, a to se nestihne. Dle EU musí být meziplodina na orné 8 týdnů, je tedy možné ji osévat dříve a termín ponechání porostu letní varianty stanovit např. na 15.9. Jedná se o opravdu palčivý problém, na který upozorňujeme již několik let. Pojdme to konečně řešit.

Reakce MZe: Termíny ponechání ZNP mohou být předmětem další diskuze.

Jarmila Dubravská – EHSV: Pane náměstků, máte to těžký, takové diskuze na EHSV nevedem. Určitě měla být k dispozici nejdříve studie a pak připravená strategie.

Miroslav Skřivánek: Zdravím, jen drobné otázky. Pokud budete trvat na školení, proč jen UKZUZ. Kontrolní organizace kontrolující EZ již řadu školení provádí a nebyl by to problém. Další, neuvažujete o posunutí termínů sečí v horských oblastech.) H1, H2, H3. Ze zkušeností vím, že je to problém.

Reakce MZe: Co se týče povinných školení, MZe uvítá i účast a spolupráci jednotlivých svazů tak, jak je tomu v případě opatření Integrovaná produkce. Posuny sečí závisí na stanovení minimální zemědělské aktivity, bude řešeno v rámci přípravy prováděcího právního předpisu.

Martin Rexa, Hnutí DUHA: Prosím pak ještě o písemné vypořádání komentáře k možnosti opatření postupného přechodu (s poradenskou podporou) celého podniku do EZ. Musím už jít, děkuji a zdravím.

Reakce MZe: Podmínky duálního systému a případného přechodu do EZ budou řešeny v rámci odborné pracovní skupiny. Souběh je ze strany MZe navrhnout pouze v OPVZ a na trvalých kulturách.

Závěr

- Členům PS bude zaslána prezentace, zvukový záznam a do 14 dnů zápis vč. vypořádání připomínek. Možnost zasílat další připomínky je stále otevřená.
- Další diskuse ohledně nastavení podmínek duálního systému budou probíhat v rámci odborné pracovní skupiny.
- Připomínka výzvy k zapojení se do projektu NAZV, možné je kontaktovat ŘO Petra Jílka.

NM Sekáč na závěr poděkoval za konstruktivní přístup a stanoviska k duálnímu přístupu. Nikdo se proti tomuto principu nepostavil a je důležité najít optimální administrativní podobu. Je třeba najít takový způsob, který umožní mít rozdělený farmový systém. Příspěvky z jednání pracovních skupin se promítnou do komunikace s EK, cílem je reflektovat názory celého spektra.